

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-22998831
Konu : Soru Önergeleri (7/40504)

ACELE
7/40504 GZ 112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 24.02.2026 tarihli ve 1804977 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Batman Milletvekili Sayın Zeynep ODUNCU KUTEVİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/40504 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/40504 Cevap Metni (4 Sayfa)

Batman Milletvekili Sayın **Zeynep ODUNCU KUTEVİ**'ne Ait 7/40504 Esas Numaralı
Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla “şiddete karşı sıfır tolerans ilkesi” çerçevesinde yürüttüğümüz çalışmalar ilgili kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar, özel sektör ve medyanın iş birliğinde çok taraflı, çok yönlü ve bütüncül biçimde devam etmektedir.

Hatay ve Adıyaman illerinde ŞÖNİM kuruluşlarımızın mevcut hizmet binalarında hizmet sunumuna devam edememesi nedeniyle öncelikli olarak konteynerlerde hizmetlerin aksamadan devam etmesi amacıyla geçici olarak hizmet sunumuna devam edilmiştir. ŞÖNİM kuruluşlarımız şu an aktif olarak Bakanlığımıza bağlı hizmet binalarında hizmet sunumuna devam etmektedir.

Depremlerden etkilenen 11 ilin tamamında en az 1 kadın konukevi olmak üzere toplam 16 kadın konukevi 355 kapasite ile hizmet vermeye devam etmektedir. Depremlerden etkilenen 11 ildeki kadın konukevlerinin 2025 yılı doluluk oranı %58 olarak gerçekleşmiştir.

Ayrıca, 2022-2024 Yatırım Programı kapsamında Diyarbakır ilinde 40 kapasiteyle hizmet vermesi planlanan kadın konukevinin inşaatı tamamlanmış olup hizmet binası geçici kabul aşamasındadır.

Bununla birlikte Bakanlığımızın faydalanıcı kurum olduğu, Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler Kadın Birimi tarafından finanse edilen “*Türkiye’de Depremlerden Etkilenen Kadınlara ve Kız Çocuklarına Yönelik Şiddete Karşı Önleyici ve Koruyucu Hizmetlerin Yeniden Yapılandırılması ve Güçlendirilmesi*” Projesi kapsamında depremlerden etkilenen Hatay ve Adıyaman ile depremler nedeniyle yoğun göç alan İstanbul ve Kocaeli illerinde 4 kadın konukevi inşa edilecektir. İnşaatlara ilişkin tasarım ihalesi yapılmış olup 2026 ikinci yarısında inşaatın başlaması planlanmaktadır.

2022 yılında 11 ilde bulunan ŞÖNİM kuruluşlarından hizmet alan toplam kadın-erkek-çocuk sayısı 56.775 kişi, 2023 yılında 52.145 kişi, 2024 yılında 50.279 kişi, 2025 yılında 44.967 kişidir. Bu bağlamda değerlendirildiğinde deprem bölgesinde kadına yönelik şiddet vakalarında bir artış gözlemlenmemiştir. ŞÖNİM kuruluşlarımız ve personelimiz deprem bölgesinde hizmet sunumuna kesintisiz bir şekilde devam etmiş, kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin çalışmalar afet ve acil durumlara özgü şartlar dikkate alınarak sürdürülmüştür.

Diğer taraftan kadınların ekonomik olarak güçlenmesi hususu, Bakanlığımızın öncelikli çalışma alanları arasında bulunmaktadır. Bu kapsamda; kadın kooperatifleri, kadın girişimciliği ve kayıtlı kadın istihdamının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Evde bakım, SED, koruyucu aile, doğum yardımları, eşi vefat eden, engelli ve 65 yaş üstü kadınlara verilen destekler, ADEM ve SODAM projeleri, genel sağlık sigortası primleriyle birlikte 2026 yılında kadınlar için bütçede ayrılan toplam tutar 287 milyar 36 milyon liradır.

Bakanlığımız öncülüğünde, deprem bölgesindeki kadınların hayatlarını yeniden inşa etmeleri, yıkımın olumsuz etkilerinden kurtulmaları, sosyal ve ekonomik yönden güçlenmeleri için ülkemizin dört bir yanından gelen kadın kooperatiflerinin desteği ile deprem felaketinin yaşandığı illerden olan Adıyaman, Gaziantep, Kahramanmaraş ve Malatya’daki çadır ve konteyner kentlerde depremden etkilenen kadınlara yönelik İş Atölyeleri kurulmuştur. İş Atölyelerinde eğitimlere katılan kadınlar dikiş, nakış, seramik, giyecek tamirati, örgü vb. gibi faaliyetlerle becerilerini geliştirirken hem kendi hem de diğer depremzedelerin ihtiyaçlarını da karşılamıştır. Söz konusu İş Atölyeleri ile yaklaşık bin depremzede kadına ulaşılmıştır.

Bununla birlikte, Geleceğini Kuran Genç Kadınlar Projesi kapsamında; Adana, Diyarbakır ve İzmir illerinde doğrudan depremzede olan 18-29 yaş arası NEET (ne eğitimde ne istihdamda olan) kadınlarla birlikte “Genel Travma Bilgilendirmesi Grup Çalışmaları” yapılarak 172 kişiye ulaşılmıştır.

Kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin artırılması ve yaygınlaştırılmaları hedefi ile 2021-2024 yılları arasında yürütülen “Kadınların Kooperatifler Yoluyla Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında, Gaziantep ve Hatay’da faaliyet gösteren kadın kooperatiflerinin koordinasyon ve iş birliğinin artırılması amacıyla Yerel Paydaş Toplantıları; Adana, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay ve Malatya illerinde kooperatif ortağı kadınlara yönelik 5 günlük kapsamlı eğitim programları ve kadın kooperatiflerinin ihtiyaç duyduğu alanlara yönelik danışmanlık hizmetleri sağlanmıştır.

Ayrıca, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığımız ile Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu iş birliğinde yürütülen IPARD Programına İlişkin İş Birliği Protokolü kapsamında, kırsal kalkınma desteklerinden daha etkin faydalanmalarını sağlamak amacıyla 81 ilde kadın girişimcilere, IPARD kırsal kalkınma projelerini hazırlayabilmelerine imkân sağlayacak ücretsiz “IPARD Proje Hazırlama Eğitimi” verilmektedir.

Bakanlığımız tarafından ayrıca, kadınların ekonomik güçlenmesine yönelik imzalanan protokoller kapsamında çalışmalarımız devam etmektedir:

- Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İş Birliği Protokolü
- Finansal Okuryazarlığın Yaygınlaştırılmasına Yönelik İş Birliği Protokolü
- Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü
- Bilimsel Araştırma-Geliştirme, Yenilik ve Bilimsel Etkinlik İş Birliği Protokolü
- İş Pozitif Programı İş Birliği Protokolü
- Türkiye'nin Girişimci Kadınları İş Birliği Protokolü
- Kadınların ve Engelli Bireylerin Ekonomik ve Sosyal Hayata Katılımlarının Güçlendirilmesine Yönelik İş Birliği Protokolü
- Halkbank iş birliğinde Yükselen Kadınlar Programı

Bununla birlikte, Bakanlığımızca yürürlüğe konulan Kadının Güçlenmesi Stratejisi Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)’nda kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesine yönelik pek çok stratejiye ve çeşitli faaliyetlere yer verilmiş olup çalışmalar, ilgili tüm taraflarla iş birliği içinde yürütülmektedir. Planın Ekonomi başlıklı bölümünün “*Kadınların işgücü piyasasına girişlerini kolaylaştırmak ve insana yakışır işlerde istihdamlarını arttırmak için mevzuatın gözden geçirilerek iyileştirici düzenlemeler yapılması*” stratejisi altında; iş ve aile yaşamının uyumlaştırılması konusundaki mevzuat düzenlemelerinin yapılması ve erken çocukluk dönemi bakım ve eğitim hizmeti veren kurumlar için ortak bir düzenleme yapılması ve hizmet sunum modelleri çeşitlendirilmesine yönelik faaliyetler bulunmaktadır.

Bakanlığımız denetimindeki kreş ve gündüz bakımevleri ile çocuk kulüplerine ilişkin hususlar 30.04.2015 tarih 29342 sayılı Resmî Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerinin Kuruluş ve İşleyiş Esasları Hakkında Yönetmelik” te yer almaktadır.

Mezkr yönetmelik gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait kreş ve gündüz bakımevleri ile çocuk kulüplerinin işleyişine ilişkin hususları kapsamaktadır. 6 Şubat 2023 tarihli

depremlerden etkilenen 11 ilimizde toplam 344 Özel Kreş ve Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulübü faaliyet göstermektedir.

Bakanlığımız ve UNICEF iş birliği ile 2024 yılı Kasım ayında başlayan IPA II “Acil Durumlara Duyarlı Çocuk Koruma Hizmetlerinin ve Desteklerinin Geliştirilmesi Yoluyla Çocukların Yaşamlarının İyileştirilmesi” projesi kapsamında Malatya, Adıyaman, Kahramanmaraş ve Hatay olmak üzere dört deprem ilinde Çocuk Yaşam Merkezi kurulmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Çocuk Yaşam Merkezlerinin temel amacı, dezavantajlı bölgelerde yaşayan çocuklar öncelikli olmak üzere fırsat eşitliği ilkesiyle tüm çocukların koruyucu ve önleyici hizmetlere erişimini artırmaktır.

Bu kapsamda, Çocuk Yaşam Merkezlerinde; çocukların psikososyal gelişimlerini desteklemeye, çocuklar ve ailelerine yönelik danışmanlık hizmeti sunmaya, çocukların sosyal katılımı ve uyumunu artırıcı çalışmalar yürütmeye ve haklarına ilişkin farkındalıklarını artırmaya yönelik hizmetlerin sunulması hedeflenmektedir.

Afet ve acil durum hallerinde Türkiye’de yaşanabilecek her tür ve ölçekteki afet ve acil durumlara etkin müdahale edilebilmesi için görev alacak kamu kurumları, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve gerçek kişiler Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda belirlenmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu faaliyetlerinin yürütülmesi ile Psikososyal Destek Çalışma Grubunun koordinasyonundan sorumludur.

Bakanlığımız Psikososyal Destek Çalışma Grubu ana çözüm ortağı olarak afet ve acil durumlarda psikososyal destek hizmetlerinin koordinasyonundan sorumludur. Barınma alanlarında psikososyal destek çalışmalarını erişilebilir bir şekilde yürütmek ve takip etmek üzere yetişkinler ve çocuklar için psikososyal destek birimleri kurulmuştur. Psikososyal destek hizmetleri afet koşulları dikkate alınarak yapılandırılmış; kurumlar arası iş birliği ve personel görevlendirmeleri ile hizmet sunumu süreklilik arz edecek şekilde yürütülmüştür. Kadınların ve kırılgan grupların hizmetlere erişimini kolaylaştırmaya yönelik yönlendirme ve koordinasyon mekanizmaları işletilmektedir.

Diğer taraftan Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları (SYD) aracılığıyla çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu faaliyetlerinin yürütülmesinde ayni bağışların toplanmasından, tasnif edilmesinden ve dağıtımından Bakanlığımız sorumludur. Ayrıca SYD Vakıfları aracılığıyla ilgili mevzuat çerçevesinde afetten etkilenen hanelere yönelik acil temel ihtiyaç, ev eşyası ve barınma yardımları yapılmaktadır.

Bu kapsamda 6 Şubat’ta Kahramanmaraş merkezli afetin yaşandığı ilk andan itibaren deprem bölgesindeki şehirlerimize ulaşmak için tüm birimlerimiz seferber olmuştur. Türkiye Afet Müdahale Planı-Ayni Bağış Depo Yönetimi ve Dağıtım Çalışma Grubu kapsamında ulusal ve uluslararası ayni bağış depoları aracılığıyla ayni bağış kabulü ve dağıtımını titizlikle yürütülmüştür. Bununla birlikte 6 Şubat depremleri nedeniyle afetten etkilenen vatandaşlarımızın afet bölgesinde ve tahliye edilmiş oldukları illerde acil ve temel ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla ivedilikle ödenek aktarımları gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programları, özellikle ailelerin ihtiyaçlarını gözeterek şekilde uygulanmakta olup, kadınların yoksulluktan daha fazla etkilendiği ve yoksulluk riski ile daha fazla karşılaştığı gerçeğinden hareketle düzenli yardım programlarından %61'i kadınlara verilmektedir. Hak sahiplerinin kadın olduğu Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım, Şartlı Sağlık Yardımı, Doğum Yardımı, Asker Ailelerine Yönelik Yardım, Çoklu Doğum Yardımı gibi düzenli yardımlar gerçekleştirilmektedir. Söz konusu yardım programlarında ödemelerin kadınlara yapılması öncelenmektedir.

Ayrıca proje desteklerimiz arasında yer alan Aile Destek Merkezi (ADEM) ve Sosyal Dayanışma Merkezi (SODAM) Projeleri ile aile müessesini güçlendirmek, milli ve manevi değerleri korumak, kadınların aile içerisindeki rolünü ve statüsünü belirgin kılmak, kadınların yeteneklerini ortaya çıkararak gelir elde edici faaliyetler yürütebilmelerini sağlamak, toplumu ve aile yapısını tehdit eden madde bağımlılığı, kumar, şiddet ve istismar gibi zararlı alışkanlık ve davranışlardan aile bireylerini ve yapısını korumak için kurs, seminer ve eğitim programları düzenlenmektedir.

Bununla birlikte merkezlerimizde kursiyerlerimizin psiko-sosyal, sosyokültürel, mesleki ve kişisel yönden gelişimlerinin ve toplumsal entegrasyonlarının sağlanması amacıyla kurslar düzenlenmekte ve kurslara düzenli katılım sağlayan kursiyerlerimize aylık teşvik ödemeleri yapılmaktadır. Öte yandan belirli aralıklarda düzenlenen kermesler aracılığı ile de kadınların merkezlerimizde üretmiş oldukları ürünlerden gelir elde etmeleri sağlanmaktadır.

Aile kurumunun korunması, güçlendirilmesi ve değerlerin gelecek nesillere sağlam bir miras olarak aktarılması için çalışmaların yürütülmesi hedeflenerek, ADEM ve SODAM'larda kurulan Aile İletişim Atölyelerinde; aile içi iletişimin güçlendirilmesine yönelik eğitim, seminer, atölye, açık alan ve salon etkinlikleri ile yarışmalar gibi çeşitli faaliyetler yürütülmektedir.

Ek olarak, Bakanlığımız yoksulluğun nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları yürütülmektedir.

Ayrıca yoksulluk döngüsünden çıkarmak amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerden desteklenmektedir.

Bu kapsamda tematik ve kapsayıcı sosyal yardım programları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmekte olup sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı bilgi ve veriler yıllık olarak yayımlanan Bakanlığımız faaliyet raporlarından takip edilebilmektedir.